

Nr 110.

Av herrar Lövgren i Nyborg och Brännström, med förslag till prissättning å tjärved inom de sex nordligaste länens kronoparker.

Före år 1918 kunde befolkningen i de nordligaste länen till ett billigt pris köpa s. k. tjärstubbar från kronans skogar. Priset var 25 öre per fm³ och i vissa fall endast 15 öre per fm³. Under senare år har emellertid Domänverket tillämpat en högre prisskala på råmaterialet vid tjärtillverkningen, en prisskala som vi anse oskäligt hög.

Genom tillmötesgående från överjägmästaren i Nedre Norrbottens distrikt ha vi blivit i tillfället att ta del av de beräkningsgrunder enligt vilka tjärveden debiteras. Dessa framgå av följande avskrift av ett till samtliga re-
virförvaltare inom Nedre Norrbottens distrikt ställt cirkulär:

”För ernående av större enhetlighet beträffande prisen på tjärved inom distriktet har undertecknad funnit skäl meddela nedanstående föreskrifter att tills vidare lända till efterrättelse.

För tillverkning av en tunna tjära, inberäknat kostnaden för själva tunnan, beräknas åtgå 5,2 mansdagsverken.

Körningskostnaden per tunna, uttryckt i mansdagsverken, beräknas utgöra för nedanstående väglängder:

10 km. körväg	0,3	mansdagsverken
20 ” ”	0,5	”
30 ” ”	0,8	”
40 ” ”	1,0	”
50 ” ”	1,3	”
60 ” ”	1,5	”
70 ” ”	1,8	”
80 ” ”	2,0	”
90 ” ”	2,3	”
100 ” ”	2,5	”

Tillägges ovan beräknad produktionskostnad blir arbetsersättningen per tunna på olika avstånd från avsättningsorten, angiven i dagsverken:

10 km. körväg	5,5
20 ” ”	5,7
30 ” ”	6,0
40 ” ”	6,2

50 km. körväg	6,5
60 " "	6,8
70 " "	7,0
80 " "	7,2
90 " "	7,5
100 " "	7,7

Med ett marknadspris av t. ex. 40 kronor per tunna å 125 liter och ett dagsverkspris av 6: — kr. blir alltså, då 2 fm³ tjärved beräknas åtgå för produktion av en tunna tjära, vedens rotvärde följande:

10 km. körväg	kr. 3:50	pr fm ³
20 " "	" 2:90	" "
30 " "	" 2:—	" "
40 " "	" 1:40	" "
50 " "	" 0:50	" "

Med hänsyn till att omkostnaderna för vedens uppmätning, tillsyn vid tjärvedens brytning m. fl. direkta omkostnader bliva kronan ersätta, får priset per fm³ tjärved icke understiga 50 öre.

Uppgift å vid järnväg gällande marknadspris för tjäran meddelas av undertecknad årligen i början av september månad och skall detta pris läggas till grund för höstens försäljningar av tjärved i enlighet med ovan lämnade direktiv.

För närvarande betingar en tunna tjära ett pris av 32: — kronor levererad vid järnvägsstationen inom distriktet.

Förestående direktiv för beräkning av rotvärdet av från kronans skogar försåld tjärved hava den 10 innevarande månad delgivits överjägmästarna i Övre Norrbottens och Skellefteå distrikt med hemställan att samma principer för värdesättningen av tjärved måtte tillämpas inom nämnda distrikt; respektive överjägmästare hava förklarat sig skola till revirförvaltningarna utfärda föreskrifter härom i avsikt att ernå större enhetlighet i dessa försäljningar även mellan angränsande distrikt. Luleå den 28 december 1925.

Gerh. Rosenlund."

Principen i detta cirkulär, att man vid beräkningen av rotvärdet fixerar en graderad skala med hänsyn till avståndet till avnämningssorten är utan tvivel riktig, men ett pris av kr. 3:50 kr. per fm vid ett tjärpris av kr. 40: — per tunna måste i alla fall anses för högt med hänsyn till den ekonomiska ställning de människor intaga som skola förrätta tjärbränningen, och med hänsyn till det pris som själva stamveden betingar, vilket ofta icke är högre. Det råder nu inom de flesta kommuner i Norrland, som kunna komma ifråga för någon nämnvärd tjärproduktion, en stor och svårartad arbetslöshet, varför det borde vara statsmakterna angeläget att i största möjliga grad underlätta utkomstmöjligheterna för denna fattiga befolkning. Och vi äro förvis-

sade om, att en sänkning av priset på tjärveden skulle verka kraftigt stimulerande på tjärproduktionen och ge bröd och arbete åt många som nu, på grund av de höga materialprisen, avstå från att utöva denna näring.

Något behov att gradera priset på tjärveden med hänsyn till det pris tjäran betingar torde icke föreligga, ty i längden jämnar priset ut sig, men det kan hända att om man på hösten ett visst år bestämmer priset med hänsyn till ett föregående års höga tjärpriser skadar man på ett betänkligt sätt deras intressen som vilja finna sin utkomst genom arbete på detta område. Ovan citerade cirkulär är enligt uppgift byggt på uppgifterna uti en artikel, som fanns införd i skogsvårdsföreningens tidskrift årg. 1919 sid. 218. Denna uppsats bör emellertid icke tillerkännas allt för högt värde därför, att den, tillkommen som den är under en högkonjunktur, icke motsvarar förhållandena under den lågkonjunktur som nu råder sedan åratals tillbaka.

Att gradera priset på tjärveden med hänsyn till körvägens längd till avsättningsorten torde däremot vara berättigat, men det är helt säkert onödigt att göra så många prisintervaller som i det ovan citerade cirkuläret. Om man sätter ett högsta pris på 75 öre per fm³ vid en körväg av högst 20 km. och ett pris av 40 öre per fastmeter vid en körväg av mellan 20—40 km. och för alla överstigande väglängder 15 öre per fm³ torde man få alla de kostnader ersatta, som staten har vid utövandet av kontroll av stubbrytningen m. m.

På grund av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att priset på tjärved inom de sex nordligaste länens kronoparker må få utgå med 75 öre per fm³ då körvägen till avsättningsorten är mindre än 20 km., 40 öre per fm³ då körvägen är mellan 20 och 40 km. samt vid högre väglängd 15 öre per fm³.

Stockholm den 19 januari 1927.

O. W. Lövgren
i Nyborg.

Ludwig Brännström.
